

उदकशान्ति मन्त्रः

ब्रह्मजज्ञानं प्रथमं पुरस्तात् विसीमृतस्सुरुचो
वेन आवः ।सबुधियां उपमांस्यविष्ठः सतश्च
योनिमसंत्थविवः ॥

आपो वा इदं सर्वं विश्वां भूतान्यापः प्राणा वा
आपःपशव आपोऽन्नमापोऽमृतमापः सम्राडापो
विराडापःस्वराडापश्छन्दाःस्यापोज्योतीःष्या
पोयजूष्यापस्सत्यमापस्सर्वा देवता आपो
भूर्भुवस्सुवराप ओं ॥

अपः प्रणयति । श्रद्धावा आपः ।
श्रद्धां एवारभ्यं प्रणीयं प्रचरति
अपः प्रणयति । यज्ञो वै आपः ।
यज्ञं एवारभ्यं प्रणीयं प्रचरति
अपः प्रणयति । वज्रो वै आपः ।
वज्रमेव भ्रातृव्येभ्यः प्रहृत्यं प्रणीयं प्रचरति ।
अपः प्रणयति । आपो वै रक्षोघ्नीः ।रक्षसां
अपंहृत्यै ।अपः प्रणयति । आपो वै देवानां
प्रियंधामं देवानामेव प्रियंधामं प्रणीयु प्रचरति ।
अपः प्रणयति । आपो वै सर्वा देवताः ।
देवतां एवारभ्यं प्रणीयु प्रचरति ।
आपोवैशान्ताः । शान्ताभिरेवास्यं
शुचंशमयति ॥देवो वंस्सविता उत्पुनातु ।
अच्छिंद्रेण पवित्रेण । वसोः सूर्यस्य रश्मिभिः ।
स हि रत्नानि दाशुषै सुवाति सविता भगः । तं
भागं चित्रमीमहे ॥

ओं अग्निमीळे पुरोहितं यज्ञस्य देवमृत्विजम् ।
होतारं रत्नधातमम् ॥
इषेत्वोर्जे त्वां वायवंस्थोपायवस्थ देवो वः
सविता प्रार्पयतु श्रेष्ठतमायु कर्मणे ॥
अग्न आयाहि वीतये गृणानो हव्यदातये ।
निहोतां सत्सि बर्हिषि ॥
शत्रो देवीरभिष्टयु आपो भवन्तु पीतये ।
शंयोरभिस्त्रवन्तु नः ॥

कृणुष्व पाजः प्रसितिन्न पृथ्वीं याहिराजेवामंवाः
इभेन ।तृष्वीमनु प्रसितिं दूणानोऽस्ताऽसि
विध्यं रक्षसस्तपिष्ठैः ॥तवं भ्रमासं आशुया
पंतन्यनुं स्पृश धृषता शोशुचानः ।तपूष्यग्रे
जुहां पतङ्गानसन्दितो वि संजु विष्वंगुल्काः ॥
प्रति स्पशो वि संजु तूर्णितमो भवां पायुर्विशो
अस्या अदब्धः ।यो नो दूरे अघशंसो यो
अन्त्यग्रे मार्किष्टे व्यथिरादधर्षित् ॥
उदंग्रे तिष्ठ प्रत्याऽऽतनुष्व न्यमित्राः ओषतात्
तिग्महेते ।यो नो अरातिः समिधान चक्रे नीचा
तं धक्ष्यतसं न शुष्कम् ॥ऊर्ध्वो भव प्रतिं
विद्याध्यस्मदाविष्कृणुष्व दैव्यान्यग्रे ।
अवं स्थिरा तनुहि यातुजूनां जामिमजामिं प्र
मृणीहि शत्रून् ॥

स ते जानाति सुमतिं यंविष्टु य ईवन्ते ब्रह्मणे
गातुमैरंत् । विश्वान्यस्मै सुदिनानि रायो
द्युम्रान्युर्यो वि दुरो अभि द्यौत् ॥
सेदंग्रे अस्तु सुभगंस्सुदानुर्यस्त्वा नित्येन हविषा
य उक्थैः । पिप्रीषति स्व आयुषि दुरोणे
विश्वेदंस्मै सुदिना सासंदिष्टिः ॥ अर्चामि ते
सुमतिं घोष्युर्वाक् सन्ते वावातां जरतामियं गीः
। स्वश्वांस्त्वा सुरथां मर्जये मास्मे क्षत्राणि
धारयेरनु द्यून् ॥ इह त्वा भूर्या चरे
दुपत्मन्दोषावस्तर्दी दिवाः समनु द्यून् ।
क्रीडन्तस्त्वा सुमनसस्सपेमाभि द्युम्ना
तस्थिवाः सो जनानाम् ॥ यस्त्वा स्वश्वस्सु
हिरण्यो अंग्र उपाति वसुमता रथेन ।
तस्यं त्राता भवसि तस्य सखा यस्तं
आतिथ्यमानुषग् जुजोषत् ॥ महो रुंजामि
बन्धुता वचोभिस्तन्मा पितुर्गोतंमादन्वियाय ।
त्वन्नो अस्य वचंसश्चिकिद्धि होतर्यविष्टु सुक्रतो
दमूनाः ॥ अस्वंप्रजस्तरणयस्सुशेवा
अतन्द्रासोऽवृका अश्रमिष्ठाः । ते
पायवंस्सधियञ्चो निषद्याऽग्ने तवं नः पान्त्वमूर ॥
ये पायवो मामतेयन्ते अग्ने पश्यन्तो
अन्धन्दुरितादरंक्षन् । ररक्ष तान्सुकृतो विश्ववेदा
दिप्सन्त इद्रिपवो नाहं देभुः ॥ त्वया वयं
संधन्यस्त्वोतास्तव प्रणीत्याश्याम् वाजान् ।
उभा शःसां सूदय सत्यतातेऽनुष्ठुया
कृणुह्यहयाण ॥

अया ते अग्ने समिधां विधेम प्रति स्तोमं
शस्यमानं गृभाय । दहाशसो रक्षसः
पाह्यंस्मान्द्रुहो निदो मित्रमहो अवद्यात् ॥
रक्षोहणं वाजिनमाऽऽजिघर्मि मित्रं
प्रथिष्ठमुपंयामि शर्म । शिशानो अग्निः
क्रतुभिस्समिद्धस्स नो दिवा स रिषः पांतु
नक्तम् ॥ विज्योतिषा बृहताभात्यग्निराविर्विश्वानि
कृणुते महित्वा । प्रादेवीर्मायास्संहते दुरेवाः
शिशीति शृङ्गे रक्षसे विनिक्षं ॥ उत स्वानासो
द्विषन्त्वग्नेस्तिग्मायुंधा रक्षसे हन्त वा उं ।
इन्द्रं वो विश्वतस्परि हवामहे जनैभ्यः ।
अस्माकमस्तु केवलः । इन्द्रन्नरो नेमधिता हवन्ते
यत्पार्या युनजन्ते धियस्ताः । शूरो नृषांता
शवंसश्वकान् आ गोमन्ति वृजे भंजा त्वन्नः ।
इन्द्रियाणि शतक्रतो या ते जनेषु पञ्चसु । इन्द्र
तानि त आ वृणे । अनु ते दायि मह इन्द्रियायं
सत्रा ते विश्वमनु वृत्रहत्यै । अनु क्षत्रमनु सहो
यजत्रेन्द्रं देवेभिरनु ते नृषहो ।
आ यस्मिन्त्सुप्त वासुवास्तिष्ठन्ति स्वारुहो यथा
। ऋषिर्ह दीर्घश्रुतंम इन्द्रस्य घर्मो अतिथिः ।
आमासुं पृक्मैरंय आसूर्यं रोहयो दिवि ।
घर्मन्न सामन्तपता सुवृक्तिभिर्जुष्टं गिर्वणसे गिरः
। इन्द्रमिद्राथिनो बृहदिन्द्रमर्केभिरर्किणः । इन्द्रं
वाणीरनूषत । गायन्ति त्वागायत्रिणोऽर्चन्त्यर्कम्
र्किणः । ब्रह्माणस्त्वा शतक्रतुवुद्धः शर्मिव येमिरे
। अहोमुचे प्र भरेमा मनीषा मोषिष्ठुदाव्ने

सुमतिं गृणानाः । इदमिन्द्र प्रति ह्रुव्यं गृभाय
सत्याः संन्तु यजमानस्य कामाः । विवेषु यन्मा
धिषणां जजानु स्तवै पुरा पार्यादिन्द्रमहः ।
अहंसो यत्र पीपरद्यथा नो नावेव यान्तमुभये
हवन्ते । प्र सम्राजं प्रथममध्वरणामहो मुचं
वृषभं यज्ञियां नाम । अपान्नपातमश्विना
हयन्तमस्मिन्नर इन्द्रियं धत्तमोजः । वि न इन्द्र
मृधो जहि नीचा यच्छ पृतन्यतः । अधस्पदन्तमीं
कृधि यो अस्मा अंभिदासति । इन्द्रं क्षत्रमभि
वाममोजोऽजायथा वृषाभचर्षणीनाम् । अपानुदो
जनममित्रं यन्तंमुरुं देवेभ्यो अकृणोरु लोकम्
। मृगो न भीमः कुचरो गिरिष्ठाः परावतः आ
जंगामा परस्याः । सूकः सूशायं पविमिन्द्र
तिग्मं विशत्रून् ताढि विमधो नुदस्व । वि शत्रून्
विमृधोनुदुविवृत्रस्यहनूरुज । विमन्युमिन्द्रभामि
तोऽमित्रस्याभिदासतः । त्रातारमिन्द्रमवितारमि
न्द्रः हवें हवे सुहवः शूरमिन्द्रम् । हुवे नु शक्रं
पुरुहूतमिन्द्रः स्वस्ति नो मघवां धात्विन्द्रः । मा
ते अस्याः संहसावन् परिष्ठावधाय भूम हरिवः
परादै । त्रायस्व नोऽवृकेभिर्वरुथैस्तवं
प्रियासंस्सूरिषु स्याम । अनवस्ते रथमश्वाय
तक्षन् त्वष्टा वज्रं पुरुहूत द्युमन्तम् । ब्रह्माण
इन्द्रं महयन्तो अर्केरवर्धयन्नहये हन्तु वा उं
। वृषो यत् ते वृषणो अर्कमर्चानिन्द्र ग्रावाणो
अदितिस्सजोषाः । अनुश्वासो ये पवयोऽरुथा
इन्द्रेषिता अभ्यवर्तन्त दस्युन् ।

यत इन्द्र भयामहे ततो नो अभयं कृधि ।
मघवच्छग्धि तव तन्न ऊतये विद्विषो विमृधो
जहि । स्वस्तिदा विशस्पतिर्वृत्रहा विमृधो वृशी ।
वृषेन्द्रः पुर एतु नः स्वस्तिदा अभयंकरः ।
महाः इन्द्रो वज्रबाहुः षोडशी शर्म यच्छतु ।
स्वस्ति नो मघवां करोतु हन्तु पाप्मानं
योऽस्मान् द्वेष्टि । सजोषा इन्द्र सगणो
मरुद्धिस्सोमं पिब वृत्रहच्छर विद्वान् ।
जहि शत्रूरपमृधोनुदस्वाथाभयं कृणु हि
विश्वतो नः ।
ये देवाः पुरस्सदोऽग्नि नैत्रा रक्षोहणस्तेनः पान्तु
ते नोऽवन्तु तेभ्यो नमस्तेभ्यः सवाहा ये देवा
दक्षिणसदो यमनैत्रा रक्षोहणस्तेनः पान्तु
ते नोऽवन्तु तेभ्यो नमस्तेभ्यः सवाहा
ये देवा पश्चात् सदसवित् नैत्रा रक्षोहणस्तेनः
पान्तु ते नोऽवन्तु तेभ्यो नमस्तेभ्यः सवाहा
ये देवा उत्तरसदो वरुणनेत्रा रक्षोहणस्तेनः
पान्तु ते नोऽवन्तु तेभ्यो नमस्तेभ्यः सवाहा
ये देवा उपरिषदो बृहस्पतिनेत्रा रक्षोहणस्तेनः
पान्तु ते नोऽवन्तु तेभ्यो नमस्तेभ्यः सवाहाऽग्रये
रक्षोघ्ने स्वाहा यमाय रक्षोघ्ने स्वाहा
सवित्रे रक्षोघ्ने स्वाहा वरुणाय रक्षोघ्ने स्वाहा
बृहस्पतये दुवस्पते रक्षोघ्ने स्वाहा ।
अग्निरायुष्मान्त्स वनस्पतिभिरायुष्मान्तेन
त्वाऽऽयुषाऽऽयुष्मन्तं करोमि । सोम
आयुष्मान्त्स ओषधीभिरायुष्मान्तेन

त्वाऽऽयुषाऽऽयुष्मन्तं करोमि । यज्ञआयुष्मान्त्स
दक्षिणाभिरायुष्मान्तेन त्वाऽऽयुषाऽऽयुष्मन्तं
करोमि । ब्रह्मायुष्मत्तद् ब्राह्मणैरायुष्मत्तेन
त्वाऽऽयुषाऽऽयुष्मन्तं करोमि । देवा आयुष्मन्तस्ते
ऽमृतेनायुष्मन्तस्तेन त्वाऽऽयुषाऽऽयुष्मन्तं
करोमि ।

या वांमिन्द्रा वरुणा यतुव्यां तनूस्तयेममं हंसो
मुंचतं । या वांमिन्द्रावरुणासहस्यांतनूस्तयेममं
हंसो मुंचतं । या वांमिन्द्रा वरुणा रक्षस्यां
तनूस्तयेममं हंसो मुंचतं । या वांमिन्द्रा वरुणा
तेजस्यां तनूस्तयेममं हंसो मुंचतं । यो वांमिन्द्रा
वरुणावग्नौ साम्स्तं वांमेतेनावं यजे यो वांमिन्द्रा
वरुणा द्विपात्सुं पशुषु साम्स्तं वांमेतेनावं यजे
यो वांमिन्द्रा वरुणा चतुष्पत्सु पशुषु साम्स्तं
वांमेतेनावं यजे यो वांमिन्द्रा वरुणा गोष्ठेसाम्स्तं
वांमेतेनावं यजे यो वांमिन्द्रावरुणागृहेषुसाम्स्तं
वांमेतेनावं यजे यो वांमिन्द्रा वरुणाप्सु साम्स्तं
वांमेतेनावं यजे यो वांमिन्द्रा वरुणौषंधीषु
साम्स्तं वांमेतेनावं यजे यो वांमिन्द्रा वरुणा
वनस्पतिषु साम्स्तं वांमेतेनावं यजे ॥

अग्नेयशस्विन्यशंसेममंप्रयेन्द्रावतीमपंचितीमिहा
वंह । अयंमूर्धापरमेष्ठीसुवर्चास्सिमानानामुत्तम
श्लोको अस्तु ॥ भद्रं पश्यन्त उषसेदुरग्रे तपो
दीक्षामृषयः सुवर्दिदः । ततः क्षत्रं बलमोजंश्च
जातं तदस्मै देवा अभि सन्नमन्तु ॥
धाता विधात परमोतसंधृक् प्रजापतिः परमेष्ठी

विराजां । स्तोमाश्छंदांसि निविदोमआहुरेतस्मै
राष्ट्रमभिसन्नमाम ॥ अभ्यावर्तध्वमुपमेतंसाक
मयंशास्ताऽधिपतिर्वोअस्तु । अस्यविज्ञानमनुस
रंभध्वमिमं पश्चादनु जीवाथ सर्वे ॥

॥ राष्ट्रभृतं ॥

ऋताषाडृतधामाग्निर्गन्धर्वस्स इदं ब्रह्मक्षत्रं पांतु
तस्मै स्वाहा । तस्यौषंधयोऽप्सरस ऊर्जा नाम
ता इदं ब्रह्मक्षत्रं पांतु ताभ्यः स्वाहा । संहितो
विश्वसाम् सूर्यो गन्धर्वः स इदं ब्रह्मक्षत्रं पांतु
तस्मै स्वाहा । तस्य मरीचयोऽप्सरस आयुवो
नाम ता इदं ब्रह्मक्षत्रं पांतु ताभ्यः स्वाहा । सुषुम्नः
सूर्यरश्मिश्चन्द्रमां गन्धर्वः स इदं ब्रह्मक्षत्रं पांतु तस्मै
स्वाहा । तस्य नक्षत्राण्यऽप्सरसो बिकुरंयो नाम
ता इदं ब्रह्मक्षत्रं पांतु ताभ्यः स्वाहा । भुज्युस्सुपुर्णो
यज्ञो गन्धर्वः स इदं ब्रह्मक्षत्रं पांतु तस्मै स्वाहा
। तस्य दक्षिणा अप्सरसस्तवानाम्ता इदं ब्रह्मक्षत्रं
पांतु ताभ्यः स्वाहा । प्रजापतिर्विश्वकर्म मनो
गन्धर्वः स इदं ब्रह्मक्षत्रं पांतु तस्मै स्वाहा । तस्यंक्सामा
न्यप्सरसो वह्नयो नाम ता इदं ब्रह्मक्षत्रं पांतु
ताभ्यः स्वाहा । इषिरो विश्वव्यंचा वातो गन्धर्वः
स इदं ब्रह्मक्षत्रं पांतु तस्मै स्वाहा । तस्यापोऽप्सरसो
मुदा नाम ता इदं ब्रह्मक्षत्रं पांतु ताभ्यः स्वाहा ।
भुवनस्य पते यस्यं त उपरि गृहा इह चं ।
सनोरास्वाज्यानिं रायस्पोषां सुवीर्यं
संवत्सरीणां स्वस्तिं स्वाहा ।

पु॒रमे॒ष्ठयधि॑पति॒र्मृत्युर्गन्ध॑र्वः स इ॒दं ब्रह्म॑क्ष॒त्रं पा॑तु
तस्मै॑ स्वाहा । तस्य॑ वि॒श्वम॑प्सरसो॒ भुवो॑ नाम् ता
इ॒दं ब्रह्म॑क्ष॒त्रं पा॑न्तु ताभ्यः॒ स्वाहा॑ । सु॒क्षिति॑स्सु॒भूति॑र्भ
द्र॒कृत्सु॑र्वान्पि॒र्जन्यो॑ गन्ध॒र्वः स इ॒दं ब्रह्म॑क्ष॒त्रं पा॑तु
तस्मै॑ स्वाहा । तस्य॑ वि॒द्युतो॑ऽप्सरसो॒ रुचो॑
नाम् ता इ॒दं ब्रह्म॑क्ष॒त्रं पा॑न्तु ताभ्यः॒ स्वाहा॑ ।
दूरे॑ हे॒तिर॑मृ॒डयो॑ मृत्युर्गन्ध॒र्वः स इ॒दं ब्रह्म॑क्ष॒त्रं
पा॑तु तस्मै॑ स्वाहा । तस्य॑ प्र॒जा अ॑प्सरसो॒ भीरु॑वो
नाम् ता इ॒दं ब्रह्म॑क्ष॒त्रं पा॑न्तु ताभ्यः॒ स्वाहा॑ ।
चारुः॑ कृ॒पण॑का॒शी कामो॑ गन्ध॒र्वः स इ॒दं
ब्रह्म॑क्ष॒त्रं पा॑तु तस्मै॑ स्वाहा । तस्या॒धयो॑ऽप्सरसं॒शशो॑
चय॑तीर्नाम् ता इ॒दं ब्रह्म॑क्ष॒त्रं पा॑न्तु ताभ्यः॒ स्वाहा॑ ।
स॒नो॑ भुवनस्य प॒ते यस्य॑ त उ॒परि॑ गृहा इ॒ह च॑ ।
उ॒रुब्रह्म॑णे॒स्मै क्ष॑त्राय॒ महि॑ शर्म॒ यच्छ॑ स्वाहा॑ ॥
नमो॑ अस्तु स॒र्पेभ्यो॑ ये के च॑ पृथि॒वीमनु॑ ।
ये अ॒न्तरि॑क्षे ये दि॒वि तेभ्यः॑ स॒र्पेभ्यो॑ नमः॑ ॥
येऽदो॑ रो॒चने॑ दि॒वो ये वा॑ सूर्यस्य॒ रश्मि॑षु ।
येषा॑म॒प्सु सदः॑ कृ॒मं तेभ्यः॑ स॒र्पेभ्यो॑ नमः॑ ॥
या इ॒षवो॑ यातु॒धाना॑नां॒ ये वा॑ व॒नस्प॑ती॒रनु॑ ।
ये वा॑ऽवृ॒टेषु॑ शे॒रंते॑ तेभ्यः॑ स॒र्पेभ्यो॑ नमः॑ ॥

॥ पंचचोडाः ॥

अ॒यंपु॒रो हरि॑केशः॒ सूर्य॑रश्मिस्तस्यं॒ रथ॑गृत्सश्च
रथौ॑जाश्चसेनानिग्राम॒ण्यौपु॒ञ्जिक॑स्थ॒लाच॑कृतस्थ
लाचा॑प्सरस॒रसौ॑यातु॒धाना॑हे॒तिर॑क्षः॒सिप्र॑हे॒तिस्ते
भ्यो॑नमस्ते नो॑ मृ॒डय॑न्तु ते यं द्वि॒ष्मो यश्च॑ नो॒ द्वेष्टि॑
तं वो॒ जंभे॑ दधामि ।

अ॒यं दक्षि॑णा वि॒श्वक॑र्मा॒ तस्यं॑ रथस्व॒नश्च॑ रथे
चि॒त्रश्च॑ सेनानिग्राम॒ण्यौमे॒नुका॑ च॒ सहज॑न्या
चा॑प्सरस॒रसौ॑दृङ्क्ष॒णवः॑ प॒शवो॑ हे॒ति
पौ॒रुषे॑योव॒धः प्र॑हे॒तिस्ते॑भ्यो॒नम॑स्ते नो॑ मृ॒डय॑न्तु
ते यं द्वि॒ष्मो यश्च॑ नो॒ द्वेष्टि॑ तं वो॒ जंभे॑ दधामि ।
अ॒यं प॒श्चाद्वि॑श्वव्यं॒चास्त॑स्य॒ रथं॑प्रो॒त्श्चासं॑म॒रथश्च॑
सेनानिग्राम॒ण्यौप्र॑म्लोच॒न्तीचा॑नु॒म्लोच॑न्तीचा॒प्सर
स॒रसौ॑ सर्पा हे॒तिर्व्या॑घ्राः प्र॑हे॒तिस्ते॑भ्यो॒नम॑स्ते नो॑
मृ॒डय॑न्तु ते यं द्वि॒ष्मो यश्च॑ नो॒ द्वेष्टि॑ तं वो॒ जंभे॑
दधामि ।
अ॒यमु॑त्त॒रात्सं॑यद्वं॒सुस्त॑स्यं॒ सेन॑जिच्चं॒ सुषे॑णंश्च
सेनानिग्राम॒ण्यौवि॑श्वाचीं॒ चघृ॑ताचीं॒चा॑प्सरसा॒वापो॑
हे॒तिर्वा॑तः प्र॑हे॒तिस्ते॑भ्यो॒नम॑स्ते नो॑ मृ॒डय॑न्तु ते यं
द्वि॒ष्मो यश्च॑ नो॒ द्वेष्टि॑ तं वो॒ जंभे॑ दधामि ।
अ॒यमु॑पर्य॒र्वाग्वं॑सुस्तस्य॒ ताक्ष्य॑श्चारि॒ष्टने॑मिश्च
सेनानिग्राम॒ण्यावु॑र्वशी॒पूर्वचि॑त्तिश्चा॒प्सरस॒रसौ॑
वि॒द्युद्धे॑तिरं॒वस्फूर्ज॑न्प्रहे॒तिस्ते॑भ्यो॒नम॑स्ते नो॑
मृ॒डय॑न्तु ते यं द्वि॒ष्मो यश्च॑ नो॒ द्वेष्टि॑ तं वो॒ जंभे॑
दधामि ।

॥ अग्रतिरथं ॥

आ॒शुः शि॑शा॒नो वृ॑ष॒भो न॑ यु॒ध्मो घ॑नाघ्नः
क्षो॑भ॒णश्च॑र्षणी॒नाम् । सं॒क्रन्द॑नोऽनि॒मिष॑ ए॒कवी॑रः
श॒तः से॑ना॒ अज॑यत्सा॒कामि॑न्द्रः ॥
सं॒क्रन्द॑नेनानि॒मिषे॑णं जि॒ष्णु॑नां यु॒त्का॑रेणं
दु॒श्च्य॑वनेनं धृ॒ष्णु॑नां । तदि॒न्द्रेण॑ जय॒त॒ तत्
सं॒हध्वं॑ यु॒धो न॑र इ॒षुह॑स्तेन॒ वृष्णा॑ ॥

स इषुहस्तैः स निषङ्गिभिर्वशी सःस्रष्टा स युध
 इन्द्रोऽगणेन । सःस्रष्टृजित्सोमपाबाहुशर्ध्वध्वन्वा
 प्रतिहिताभिरस्तां ॥ बृहस्पते परि दीयारथेन
 रक्षोहाऽमित्राः अपबाधमानः । प्रभृञ्जन्सेनाः
 प्रमृणो युधा जयन्त्रस्माकमेध्वविता रथानाम् ॥
 गोत्रभिदंगोविद्वज्रबाहुंजयन्तमज्मप्रमृणन्तमो
 जसा । इमः संजाता अनु वीरयध्वमिन्द्रः
 सखायोऽनु सः रंभध्वम् ॥ बलविज्ञायः स्थविरः
 प्रवीरः सहस्वान् वाजी सहमान उग्रः । अभिर्वीरो
 अभिसत्वा सहोजा जैत्रमिन्द्ररथमार्तिष्ठगोवित् ॥
 अभिगोत्राणि सहसा गाहमानोऽदायो
 वीरशशतमन्युरिन्द्रः । दुश्च्यवनः पृतनाषाडयुद्धयो
 ऽस्माकः सेना अवतु प्र युत्सु ॥ इन्द्र आसां
 नेता बृहस्पतिर्दक्षिन्णा यज्ञः पुर एतु सोमः ।
 देवसेनानामभिभञ्जतीनां जयन्तीनां मरुतो
 यन्त्वग्रे ॥ इन्द्रस्य वृष्णो वरुणस्यराज्ञादित्यानां
 मरुताः शर्ध उग्रम् । महामनसां भुवनच्यवानां
 घोषो देवानां जयतामुदस्थात् ॥ अस्काकमिन्द्रः
 समतेषुध्वजेष्वस्माकंयाइषवस्ताजयन्तु । अस्मा
 कं वीराउत्तरे भवन्त्वस्मानु देवा अवता हवेषु ॥
 उद्धर्षय मघवन्नायुंधान्युत् सत्वंनां मामकानां
 महारसि । उद् वृत्रहन्वाजिनांवाजिनांन्युद्रथानां
 जयतामेतु घोषः ॥ उप प्रेतु जयता नरः स्थिरा
 वंस्सन्तु बाहवः । इन्द्रो वशर्म यच्छत्वनाधृष्या
 यथाऽसंथअवसृष्टापरापतशरव्येब्रह्मसःशिता ।
 गच्छामित्रान् प्रविश मैषां कं चनोच्छिषः ॥

मर्माणि ते वर्मभिश्छादयामि सोमस्त्वा
 राजाऽमृतेनाभिऽवस्ताम् । उरोर्वरीयो वरिवस्ते
 अस्तु जयन्तं त्वामनु मदन्तु देवाः ॥
 यत्र बाणाः सम्पतन्ति कुमारा विशिखा इव ।
 इन्द्रो नस्तत्र वृत्रहा विश्वाहा शर्म यच्छतु ॥
 शं च मे मयंश्च मे प्रियं च मेऽनुकामश्च मेकामंश्च
 मे सौमनसश्च मे भद्रं च मे श्रेयंश्च मेवस्यंश्च मे
 यशंश्च मे भगंश्च मे द्रविणं च मेयन्ता च मे धर्ता
 च मे क्षेमंश्च मे धृतिंश्च मेविश्वं चमेमहंश्चमेसुविच्चं
 मे ज्ञात्रं च मेसूश्च मे प्रसूश्च मे सीरं च मे लयश्च
 म ऋतं च मेऽमृतं च मेऽयुक्षं चमेऽनामयच्चमे
 जीवातुश्च मे दीर्घायुत्वं च मेऽनमित्रं च मेऽभयं
 च मेसुगं च मे शयनं च मे सूषाचमेसुदिनं चमे ॥
 ॥ विहव्यं ॥
 ममाग्रे वर्चो विहवेष्वस्तु वयं त्वेन्धानास्तनुवं
 पुषेम । मह्यं नमन्तां प्रदिशश्चतस्रस्त्वयाऽध्यक्षेण
 पृतना जयेम ॥ मम देवा विहवे संन्तु सर्व
 इन्द्रावन्तो मरुतो विष्णुरग्निः । ममान्तरिक्षमुरु
 गोपमस्तु मह्यं वातः पवतां कामे अस्मिन् ॥
 मयि देवा द्रविणमा यजन्तां मय्याशीरंस्तु मयि
 देवहंतिः । दैव्याहोतारावनिषन्तपूर्वेऽरिष्टास्याम
 तनुवांसुवीराः ॥ मह्यंयजन्तुममयानिहव्याऽऽकू
 तिः सत्या मनसो मे अस्तु । एनो मा नि गा
 कतमच्चनाहं विश्वे देवासो अधि वोचता मे ॥
 देवीर्षडुर्वीरुरुणः कृणोत विश्वे देवास इह
 वीरयध्वम् ।

मा हाँस्महि प्रजया मा तनूभिर्मा रंधाम द्विषते
सोम रजन् ॥ अग्निर्मन्युं प्रतिनुदन् पुरस्ताददब्धो
गोपाः परिपाहि नस्त्वम् । प्रत्यञ्चो यन्तु निगुतः
पुनस्तेऽमैषाँ चित्तं प्रबुधा विनेशत् ॥
धाताधातृणां भुवनस्य यस्पतिर्देवः संवितारं मभि
मातिषाहम् । इमं यज् नमश्चिनोभा
बृहस्पतिर्देवाः पाँन्तु यजमानत्रयुर्थात् ॥
उरुव्यचाँ नो महिषशर्म यः सदस्मिन् हवे
पुरुहूतः पुरुक्षु । स नः प्रजायै हर्यश्च मृडयेन्द्र
मा नो रीरिषो मा पराँ दाः ॥
येनँस्सपत्ना अप ते भवन्त्विन्द्राग्निभ्यामव
बाधामहे तान् । वसँवो रुद्रा आँदित्या
उपरिस्पृशँ मोग्रँ चेतारमधिराजमक्रन् ॥
अर्वाञ्चमिन्द्रं मुमुतोँ हवामहे योगोजिद्धं नजिदंश्च
जिद्यः । इमं नो यज्ञं विह्वे जुषस्वास्य कुर्मो
हरिवो मेदिनँ त्वा ॥

॥ मृगारं ॥

अग्नेर्मन्वे प्रथमस्य प्रचेतसो यं पाञ्चजन्यं
ब्रहवँस्समिन्धतेँ । विश्वस्यां विशि प्रविविशिवाँ
संमीमहे सनो मुञ्चत्वँ हंसः ॥ यस्येदं प्राणत्रिँमिषद्य
देजंति यस्यं जातं जनमानं चकेवलम् । स्तौम्यग्निं
नाथितो जोहवीमि सनोँ मुञ्चत्वँ हंसः ॥
इन्द्रस्य मन्ये प्रथमस्य प्रचेतसो वृत्रघ्नः स्तोमा
उप मामुपागुः । यो दाशुषः सुकृतो हवमुप
गन्ता स नोँ मुञ्चत्वँ हंसः ॥

यः संग्रामं नयति संवशीयुधेयः पुष्टानिसँसृजति
त्रयाणि । स्तौमीन्द्रं नाथितो जोहवीमि स नोँ
मुञ्चत्वँ हंसः ॥ मन्वे वाँ मित्रावरुणा तस्य
वित्तँ सत्यौजसा दँहणा यन्नुदेथेँ । या राजानँ
सुरथं याथ उँग्रा ता नोँ मुञ्चतुमागंसः ॥
योवाँरथं ऋजुरँश्मिः सत्यधर्मामिथुश्चरन्तमुपया
तिं दूष्यन् । स्तौमिँ मित्रावरुणानाथितो जोहवीमि
तौ नोँ मुँचतुमागंसः । वायोस्सँवितुर्विदथानि
मन्महे यावाँत्मन्वद्विँभृतो यौ च रक्षतः । यौ
विश्वस्य परिभू बँभूवतुस्तौ नोँ मुञ्चतुमागंसः ॥
उपश्रेष्टाँ न आशिषोँ देवयोर्धर्मे अस्थिरन् ।
स्तौमिँ वायुँ संवितारं नाथितो जोहवीमि तौ नोँ
मुँचतुमागंसः ॥
रथीतमौ रथीनामँह ऊतये शुभं गमिँष्ठौ
सुयमेँभिरश्वैः । ययोँर्वा देवौ
देवेष्वनिँशितुमोजस्तौ नोँ मुञ्चतुमागंसः ॥
यदयातं वहतुँ सूर्यायाँस्त्रिचक्रेणँ सँ
सदमिच्छमानौ । स्तौमिँ देवावश्विनौँ नाथितो
जोहवीमि तौ नोँ मुञ्चतुमागंसः ॥ मरुताँ मन्वे
अधिँ नो ब्रुवन्तु प्रेमाँ वाचं विश्वामवन्तु विश्वेँ
। आशूँहुँवे सुयमानूतये ते नोँ मुञ्चत्वेनंसः ॥
तिग्ममायुंधं वीडितँ सहँस्वद्विव्यँ शर्दः
पृतनासु जिष्णु । स्तौमिँ देवान्मरुतोँ नाथितो
जोहवीमि ते नोँ मुञ्चत्वेनंसः ॥ देवानाँ मन्वे अधिँ
नो ब्रुवन्तु प्रेमाँ वाचं विश्वामवन्तु विश्वेँ ।
आशूँ हुँवे सुयमानूतये ते नोँ मुञ्चत्वेनंसः ॥

यदिदं मांऽभिःशोचन्ति पौरुषेयेण दैव्येन ।
 स्तौमि विश्वान्देवान्प्रथितो जोहवीमि ते नो
 मुञ्चत्वेनंसः ॥ अनुनोऽद्यानुमतिर्यज्ञं देवेषु म्
 अन्यताम् । अग्निश्च हव्यवाहनो भवतांदाशुषे
 मयः ॥ अन्विदनुमते त्वं मन्यासै शं च नः कृधि ।
 क्रत्वे दक्षाय नो हि नु प्रण आयूषि तारिषः ॥
 वैश्वानरो न ऊत्याऽऽप्रयांतु परावतः । अग्निरुक्थेन
 वाहसा ॥ पृष्टो द्विवि पृष्टो अग्निः पृथिव्यां पृष्टो
 विश्वा ओषदीराविवेश । वैश्वानरसहसा पृष्टो
 अग्निस्सनो दिवा सारिषः पांतु नक्तम् ॥
 ये अप्रथेताममिंते भिरोजोभिर्ये प्रतिष्ठे अभवतां
 वसूनाम् । स्तौमि द्यावापृथिवी नाथितो
 जोहवीमि ते नो मुञ्चतमहंसः ॥
 उर्वी रोदसी वरिवः कृणोतुं क्षेत्रस्य पत्नी अधिं
 नो ब्रूयतम् । स्तौमि द्यावापृथिवी नाथितो
 जोहवीमि ते नो मुञ्चतमहंसः ॥
 यत् ते वयंपुरुषत्रायविष्टायविष्टाविद्वांसश्च कृमा
 कच्चनाऽऽगः । कृधी स्वस्मा अदितेरनांगा
 व्येनांसि शिश्रथो विष्वंगग्रे ॥ यथाह तद्वसवो
 गौर्यचित्पदिषिताममुञ्चतायजत्राः । एवात्वमस्मत्
 प्र मुञ्चाव्यहः प्रातार्यग्रे प्रतरात्र आयुः ॥

॥ सर्पाहुतीः ॥

सुमीचीनामांसि प्राचीदिक्तस्यांस्तेऽग्निरधिपतिर
 सितो रक्षितायश्चादिपतिर्यज्ञं गोप्ता ताभ्यां
 नमस्तौ नो मृडयतांते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं
 वां जंभे दधामि ।

ओजस्विनी नामांसि दक्षिणा दिक्तस्यांस्तु
 इन्द्रोऽधिपतिः पृदांकू रक्षितायश्चादिपतिर्यज्ञं
 गोप्ता ताभ्यां नमस्तौ नो मृडयतां
 ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वां जंभे दधामि ।
 प्राचीनामांसि प्रतीचीदिक्तस्यांस्ते सोमोऽधिपतिः
 स्वजो रक्षितायश्चादिपतिर्यज्ञं गोप्ता ताभ्यां
 नमस्तौ नो मृडयतांते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं
 वां जंभे दधामि ।

अवस्थावानामास्युदीचीदिक्तस्यांस्ते वरुणोऽधि
 पतिस्त्रश्च राजी रक्षितायश्चादिपतिर्यज्ञं गोप्ता
 ताभ्यां नमस्तौ नो मृडयतांते यं द्विष्मो यश्च नो
 द्वेष्टि तं वां जंभे दधामि ।

अधिपत्नीनामांसि बृहतीदिक्तस्यांस्ते बृहस्पतिर
 धिपतिः श्वित्रो रक्षितायश्चादिपतिर्यज्ञं गोप्ता
 ताभ्यां नमस्तौ नो मृडयतांते यं द्विष्मो यश्च नो
 द्वेष्टि तं वां जंभे दधामि ।

वृशिनी नामांसीयं दिक्तस्यांस्ते यमोऽधिपतिः
 कल्माषंग्रीवो रक्षितायश्चादिपतिर्यज्ञं गोप्ता ताभ्यां
 नमस्तौ नो मृडयतांते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं
 वां जंभे दधामि ॥

॥ गन्धर्वाहुतीः ॥

हेतयो नामस्थ तेषां वः पुरो गृहा अग्निर्व इषवः
 सलिलोवातनामं तेभ्यो वो नमस्ते नो मृडयत
 ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जंभे दधामि ।
 निलिम्पा नामस्थ तेषां वो दक्षिणा गृहा पितरो
 वृषवः सगरोवातनामं तेभ्यो वो नमस्ते नो

मृडयतते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जंभे
दधमि ।

वृज्जिणो नामस्थ तेषां वः पृश्नाद्गृहा स्वप्नोव
इषवो गहरोवातनामं तेभ्यो वो नमस्तेनो
मृडयतते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जंभे
दधमि ।

अवस्थावानो नामस्थ तेषां व उत्तरद्गृहा
आपोव इषवः समुद्रोवातनामं तेभ्यो वो
नमस्तेनो मृडयतते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो
जंभे दधमि ।

अधिपतयो नामस्थ तेषां व उपरिं गृहा वर्षं व
इषवोऽवस्वान्वातनामं तेभ्यो वो नमस्तेनो
मृडयतते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जंभे
दधमि ।

क्रव्या नामस्थ तेषां व इह गृहा अन्नं व
इषवोऽनिमिषोवातनामं तेभ्यो वो नमस्तेनो
मृडयतते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जंभे
दधमि ।

// अज्यानि //

शतायुधाय शतवीर्याय शतोतयेऽभिमातिषाहे ।
शतं यो नः शरदोअजीतानिन्द्रोनेषदतिदुरितानि
विश्वान् ॥ ये च त्वारः पृथयो देवयानां अंतराद्यावापृथि
वी वियन्ति । तेषां यो अज्यानिमजीतिमाहवात्तस्मै
नो देवाः परिदत्तेह सर्वे ॥ ग्रीष्मो हेमन्त उतनो
वसन्तः शरद्वर्षाः सुवितन्नो अस्तु । तेषां मृतूनां
शतशारदानां निवात् एषामभये स्याम ॥

इदुवत्सराय परिवत्सराय संवत्सराय कृणुता
बृहन्नमः । तेषां वयं सुमृतौ यज्ञियांनां
ज्योगर्जीता अहंताः स्याम ॥ भद्रान्नः श्रेयः
समनैष्ट देवास्त्वयाऽवसेन समंशीमहि त्वा ।
स नो मयोभूः पितो आविशस्व शन्तोकायं
तनुर्वे स्यो नः ॥

भूतं भव्यं भविष्यद्वषट्स्वाहानमः ऋक्सामयजुर्वष
ट्स्वाहा नमो गायत्री त्रिष्टुप्जगती वषट्स्वाहानमः
पृथिव्यन्तरिक्षम्यौर्वषट्स्वाहानमोऽग्निर्वायुः सूर्यो
वषट्स्वाहा नमः प्राणो व्यानोऽपानो वषट्स्वाहा
नमोऽन्नं कृषिर्वृष्टिर्वषट्स्वाहा नमः पितापुत्रः
पौत्रो वषट्स्वाहानमो भूर्भुवः सुवर्वषट्स्वाहानमः ।

// अथर्वशिरसं //

इन्द्रो दधीची अस्थभिं । वृत्राण्यप्रतिष्कृतः ।
जघानं नवतीर्नवं । इच्छन्नश्वस्य यच्छिरः ।
पर्वतेष्वपश्रितम् । तद्विदच्छिर्यणावन्ति ।
अत्राह गोरमन्वत । नाम त्वष्टुरपीच्यम् । इत्थ
चन्द्रमंसो गृहे । इन्द्रमिद्राथिनो बृहत् ।
इन्द्रं मर्केभिरर्किणः । इन्द्रं वानीरनूषत ।
इन्द्र इद्धर्योः सचां । संमिश्ल आवचो युजां ।
इन्द्रो वृज्रीहिर्ण्ययः । इन्द्रो दीर्घाय चक्षसे ।
आसूर्यं रोहयद्विवि । विगोभिरद्रिमैरयत् ।
इन्द्र वाजेषु नो अव । सहस्रप्रधनेषु च । उग्र
उग्राभिरूतिभिः । तमिन्द्रं वाजयामसि । महे
वृत्राय हन्तवे । सा वृषां वृषभोऽभुवत् ।
इन्द्रः स दामने कृतः । ओजिष्ठः सबलेहितः ।

दयुग्मी श्लोकी ससौम्यः । गिरा वज्रो न संभृतः ।
सबलो अनपच्युतः । ववक्षुरुग्रो अस्तृतः ।

॥ प्रत्यंगिरसं ॥

चक्षुषो हेते मनसो हेते । वाचोहेते ब्रह्मणो हेते ।
योमांघायुरंभिदासति । तमंग्रे मेन्याऽमेनिं
कृणु । यो मा चक्षुषा यो मनस । यो वाचा
ब्रह्मणाघायुरंभिदासति । तयांऽग्रे त्वं मेन्या ।
अमुमंमेनिं कृणु । यत्किञ्चासौ मनसा यच्च
वाचा । यज्ञैर्जुहोति यजुषहविभिः । तन्मृत्युर्निरृत्या
संविदानः । पुरादिष्टादाहुंतीरस्यहन्तु । यातुधाना
निरृतिरादु रक्षः । ते अस्यघृन्त्वन्तेन सत्यम् ।
इन्द्रैषिता आज्यमस्य मथन्तु । मा तत्समृद्धि
यदसौकरोति । हन्मि तेऽहंकृतः हविः । यो मेघोरम
चीकृतः । अपांचौतउभौबाहू । अपनह्याम्यास्यम् ।
अग्रेर्देवस्य ब्रह्मणा । सर्वं तेऽवधिषंकृतम् ।
पुराऽमुष्यं वषट्कारात् । यज्ञं देवेषु नस्कृधि ।
स्विष्टमुस्माकं भूयात् । माऽस्मान्प्रापन्नरांतयः ।
अन्तिदूरे सतो अग्रे । भ्रातृव्यस्याभिदासंतः ।
वषट्कारेण वज्रेण । कृत्याहंन्मि कृतामहम् ।
यो मा नक्तं दिवां सायम् । प्रातश्चाहोनिपीयति ।
अद्यातमिन्द्र वज्रेण । भ्रातृव्यं पादयामसि ।
प्राणो रक्षति विश्वमेजत् । इर्यो भूत्वा बहुदा
बहूनि । स इत्सर्वं व्यानशे । यो देवो देवेषु
विभूरन्तः । आवदूदात् क्षेत्रियं ध्वगदवृषां ।
तमित्प्राणं मनसोपशिक्षत । अग्रं देवानांमिदमंतु
नो हविः । मनसश्चित्तेदम् ।

भूतं भव्यं च गुप्यते । तद्धिदेवेष्वंग्रियम् ।
आ न एतुपुरश्चरम् । सह देवैरिमं हवम् ।
मनः श्रेयसि श्रेयसि । कर्मन्यज्ञपतिं दधत् ।
जुषतां मे वागिदं हविः । विराड् देवीपुरोहिता ।
हव्यवाडनपायिनी । ययारूपाणि बहुदावदन्ति । पे
शासिदेवाः परमेजनित्रैः । सानो विराडनपस्फुर
न्ति । वाग्देवी जुषतामिदं हविः । चक्षुर्देवानां
ज्योतिरमृतन्यक्तम् । अस्यविज्ञानाय बहुधानिधीं
यते । तस्यसुममंशीमहि । मानो हसीद्विचक्षणम् ।
आयुरिन्नः प्रतीर्यताम् । अनन्धाश्चक्षुषावयम् ।
जीवा ज्योतिरशीमहि । सुवर्ज्योतिरुतामृतम् ।
श्रोत्रेण भद्रमुत शृण्वन्ति सत्यम् । श्रोत्रेण वाचं
बहुधोद्यमानाम् । श्रोत्रेण मोदंश्च महंश्च श्रूयते ।
श्रोत्रेण सर्वा दिशु आशृणोमि । येन प्राच्यां उत
दक्षिणा । प्रतीच्यैदिशः शृण्वन्त्युत्तरात् । तदिच्छ्रोत्रं
बहुधोद्यमानम् । अरान्नेमिः परिसर्वं बभूव ।
सिंहे व्याघ्र उत या पृदांकौ । त्विषिरग्नौ
ब्राह्मणे सूर्यया । इन्द्रं या देवी सुभगां जजानं ।
सा न आगन्वर्चसा संविदाना । या राजन्ये
दुन्दुभावायतायाम् । अश्वस्य क्रन्द्येपुरुषस्य
मायौ । इन्द्रं या देवी सुभगां जजानं । सा न
आगन्वर्चसा संविदाना । या हस्तिनि द्वीपिनि या
हिरण्ये । त्विषिरश्वेषु पुरुषेषु गोषु । इन्द्रं या
देवी सुभगां जजानं । सान् आगन्वर्चसा संविदाना ।
रथे अक्षेषु वृषभस्य वज्रं । वतं पर्जन्ये वरुणस्य
शुष्मे । इन्द्रं या देवी सुभगां जजानं । सा न

आगुन्वर्चसा संविदाना ।
 राडंसि विराडंसि । सुम्राडंसि स्वराडंसि ।
 इन्द्राय त्वा तेजस्वते तेजस्वन्तः श्रीणामि ।
 इन्द्राय त्वौजस्वत ओजस्वन्तः श्रीणामि ।
 इन्द्राय त्वा पयस्वते पयस्वन्तः श्रीणामि ।
 इन्द्राय त्वाऽऽयुष्मत् आयुष्मन्तः श्रीणामि ।
 तेजोऽसि । तत्ते प्रयच्छामि । तेजस्वदस्तु मे
 मुखम् । तेजस्वच्छिरो अस्तु मे । तेजस्वान्
 विश्वतः प्रत्यङ् । तेजसा सम्पिपृग्धिमा । ओजोऽसि
 । तत्ते प्रयच्छामि । ओजस्वदस्तु मे मुखम् ।
 ओजस्वच्छिरो अस्तु मे । ओजस्वान् विश्वतः
 प्रत्यङ् । ओजसा सम्पिपृग्धि मा । पयोऽसि ।
 तत्ते प्रयच्छामि । पयस्वदस्तु मे मुखम् ।
 पयस्वच्छिरो अस्तु मे । पयस्वान् विश्वतः
 प्रत्यङ् । पयसा सम्पिपृग्धि मा । आयुरसि ।
 तत्ते प्रयच्छामि । आयुष्मदस्तु मे मुखम् ।
 आयुष्मच्छिरो अस्तु मे । आयुष्मान् विश्वतः
 प्रत्यङ् । आयुषा सम्पिपृग्धि मा । इममग्र आयुषे
 वर्चसे कृधि । प्रियरेतो वरुण सोम राजन् ।
 मातेवास्मा अदिते शर्म यच्छ । विश्वेदेवा
 जरदष्टिर्यथाऽसन्त । आयुरसि विश्वायुरसि ।
 सर्वायुरसि सर्वमायुरसि । यतो वातो मनोजवाः
 । यतः क्षरन्ति सिन्धवः । तासान्त्वा सर्वासाः
 रुचा । अभिषिचामि वर्चसा । समुद्र इवासि
 गृह्णना । सोम इवास्यदाभ्यः । अग्निरिव विश्वतः
 प्रत्यङ् । सूर्य इव ज्योतिषा विभूः ।

अपां यो द्रवणेरसः । तमहमस्मा आमुष्यायुणाय ।
 तेजसे ब्रह्मवर्चसाय गृह्णामि । अपां योऽरुमौरसः ।
 तमहमस्मा आमुष्यायुणाय । ओजसे वीर्ययि गृह्णामि ।
 अपां यो मध्यतोरसः । तमहमस्मा
 आमुष्यायुणाय । आयुषे दीर्घायुत्वाय गृह्णामि ।
 अहमस्मि प्रथमजा ऋतस्य । पूर्वं देवेभ्यो
 अमृतस्य नाभिः । यो मा ददाति स इदेव मा
 वाः । अहमन्नमन्नमदन्तमग्नि । पूर्वमग्नेरपि
 दहत्यन्नं । यत्तो हांसते अहमुत्तरेषु ।
 व्यात्तमस्य पशवस्सुजम्भम् । पश्यन्ति धीरा
 प्रचरन्ति पाकाः । जहाम्यन्यन्नजहाम्यन्यम् ।
 अहमन्नं वशमिच्चरामि । समानमर्थं पर्येमि
 भुजत् । को मामन्नं मनुष्यो दयेत ।
 परांके अन्नं निहितं लोक एतत् । विश्वेर्देवैः
 पितृभिर्गुप्तमन्नम् । यदद्यते लुप्यते यत्परोष्यते ।
 शततमी सा तनूर्मे बभूव । महान्तौ चरू
 संकृद्दुग्धेनं पप्रौ । दिवंच पृश्नि पृथिवीं च
 साकम् । तत्संपिबन्तो न मिनन्ति वेधसः ।
 नैतद्भूयो भवति नो कनीयः ।
 अन्नं प्राणमन्नमपानमाहुः । अन्नं मृत्युं तमुं
 जीवातुमाहुः । अन्नं ब्रह्माणो जुरसं वदन्ति ।
 अन्नमाहुः प्रजननं प्रजानाम् । मोघमन्नं विन्दते
 अप्रचेताः । सत्यं ब्रवीमि वृध इत्स तस्य ।
 नार्यमणं पुष्यति नो सखायम् । केवलाघो
 भवति केवलादि । अहं मेघस्तनयन्वर्षन्नस्मि ।
 मामदन्त्यहमद्यन्यान् ।

अहःसदमृतो भवामि । मदादित्या अधि सर्वे
तपन्ति । देवीं वाचंमजनयन्त देवाः ।
तां विश्वरूपाः पशवो वदन्ति । सा नो मन्दिषमूर्ज
दुहान । धेनुर्वागस्मानुपसुष्टुतैतु । यद्वाग्वदन्त्यवि
चेतनानि । राष्ठीं देवानां त्रिषसादमन्द्रा ।
चतस्र ऊर्जदुहे पयांसि । कस्विदस्याः परमं
जंगाम । अनुन्तामन्तादधि निर्मितामहीम् । यस्यां
देवा अदधुर्भोजनानि । एकाक्षरमाद्विपदा षत्पदा
ञ्च । वाचं देवा उपंजीवन्ति विश्वे । वाचं देवा
उपंजीवन्ति विश्वे । वाचं गन्धर्वाः पशवो
मनुष्याः । वाचीमा विश्वा भुवना न्यर्पिता । सा नो
हवं जुषतामिन्द्रपत्नी । वागक्षरं प्रथमजाऋतस्य ।
वेदानां माताऽमृतस्य नाभिः । सानो जुषाणोपं
यज्ञमागात् । अवंती देवी सुहवामे अस्तु ।
यामृषयो मन्त्रकृतो मनीषिणः । अन्वैच्छन्देवास्तपं
सा श्रमेण । तां देवीं वाचं हविषां यजामहे । सा
नो दधातु सुकृतस्य लोके । चत्वारिवाक्परिमिता
पदानि । तानि विदुर्ब्राह्मणा ये मनीषिणः ।
गुहा त्रीणि निर्हिता नेगंयन्ति । तुरीयं वाचो
मनुष्यां वदन्ति ।
श्रद्धयाग्निः समिध्यते । श्रद्धयां विन्दते हविः ।
श्रद्धां भगस्य मूर्धनि । वचया वेदयामसि ।
प्रियं श्रद्धे ददतः । प्रियं श्रद्धे दिदासतः ।
प्रियं भोजेषु यज्वंसु । इदं मं उदितं कृधि ।
यथा देवा असुरेषु । श्रद्धामुग्रेषु चक्रिरे ।
एवं भोजेषु यज्वंसु । अस्माकमुदितं कृधि ।

श्रद्धं देवा यजमानाः । वायुगोपा उपासते ।
श्रद्धां हृदयंयाऽऽकूत्या । श्रद्धयां हूयते हविः ।
श्रद्धां प्रातर्हवामहे । श्रद्धां मध्यंदिनं परि ।
श्रद्धां सूर्यस्य निमृचि । श्रद्धे श्रद्धापयेह मां ।
श्रद्धा देवानधि वस्ते । श्रद्ध विश्वमिदं जगत् ।
श्रद्धां कामस्य मातरम् । हविषं वर्धयामसि ।
ब्रह्मजज्ञानं प्रथमं पुरस्तात् । विसीमतस्सुरुचो
वेन आवः । स बुधिया उपमा अस्य विष्ठाः ।
सुतश्च योनिमसंतश्च विवः । पिता विराजामृषभो
रंयीणाम् । अन्तरिक्षं विश्वरूप आविवेश ।
तमर्कैरभ्यर्चन्ति वत्सम् । ब्रह्म सन्तं ब्रह्मणा
वर्धयन्तः । ब्रह्मं देवानं जनयत् । ब्रह्म विश्वमिदं
जगत् । ब्रह्मणः क्षेत्रनिर्मितम् । ब्रह्मं ब्राह्मण
आत्मना । अन्तरस्मिन्नेमे लोकाः । अन्तर्विश्वमिदं
जगत् । ब्रह्मैव भूतानां ज्येष्ठम् । तेन कोऽर्हति
स्पर्धितुम् । ब्रह्मन्देवास्त्वयंस्त्रिंशत् । ब्रह्मन्निन्द्रप्र
जापती । ब्रह्मन् ह विश्वां भूतानि । नावीवान्तः
सुमाहिता । चतस्र आशाः प्रचरन्त्वग्रयः । इमं
नो यज्ञं नयतु प्रजानन् । घृतं पिन्वन्नजरं
सुवीरम् । ब्रह्मसमिद्धं वत्याहुतीनाम् ।
आगावो अगमन्नुत भद्रमक्रन् । सीदन्तु
गोष्ठेरुणयन्त्वस्मे । प्रजावतीः पुरुरूपा इह स्युः
। इन्द्राय पूर्वीरुषसो दुहानाः । इन्द्रो यज्वने
पृणते चंशिक्षति । उपददाति न स्वं मुषायति ।
भूयो भूयो रयिमिदं स्य वर्धयन् । अभिन्ने खिल्ले
निदधाति देवयुम् ।

न ता नंशन्ति न दंभाति तस्करः । नैनां अमित्रो
व्यथिरदंधर्षति । देवाश्च याभिर्यजते ददाति च
। ज्योगित्ताभिस्सचते गोपतिः सह । न ता अर्वा
रेणुकं कातो अश्रुते । न संस्कृतत्रपुपयन्ति ता
अभि । उरुगायमभयन्तस्य ता अनुं । गावो
मर्त्यस्य विचिरन्ति यज्वनः । गावो भगो गाव
इन्द्रो मे अच्छात् । गावः सोमस्य प्रथमस्य
भक्षः । इमायागावस्सजनासइन्द्रः । इच्छामीद्धृदा
मनसा चिदिन्द्रम् । यूयं गावो मेदयथा कृशंचित्
। अश्लीलं चिंकृणुथा सुप्रतीकम् । भद्रं गृहं
कृणुथ भद्रवाचः । बृहद्वो वयं उच्यते सुभासुं ।
प्रजावतीः सूयवंसंरिशन्तीः । शुद्धा अपस्सुं
प्रपाणे पिबन्तीः । मावस्तेन इशत माघशंसः ।
परिवोहेती रुद्रस्य वृज्यात् । उपेदमुंपुपर्वनम् ।
आसु गोषूपं पृच्यताम् । उपषभस्य रेतंसि ।
उपेन्द्रतववीर्ये । तासूर्याचन्द्रमसां विश्वभृत्तमामह
त् । तेजोवसुमद्राजतोदिवि । समात्मानाचरतस्सा
म चारिणां । ययोव्रतत्रममे जातुदेवयोः ।
उभावन्तौपरियातुअर्म्या । दिवोनरुश्मीस्तनुतो
व्यण्वि । उभा भुवन्तीभुवना कृविक्रतू । सूर्या न
चन्द्रा चरतो हतामंती । पतीदयुमद्विश्वविदां
उभादिवः । सूर्याउभाचन्द्रमसाविचक्षणा । विश्ववां
रावरिवोभावरैण्या । तानोऽवतंमतिमन्तामहिंव्रता
। विश्व वपरि प्रतरंणा तरन्ता । सुवर्विदां दशये
भूरिरश्मी । सूर्याहिचन्द्रावसुत्वेषदर्शता । मनुस्वि
नोभाऽनुचरतोनुसंदिवम् । अस्य श्रवो नद्यः

सप्त बिभ्रति । द्यावाक्षामां पृथिवी दर्शतं वपुः ।
अस्मे सूर्या चन्द्रमसांऽभिचक्षे । श्रद्धेकमिन्द्र
चरतो विचर्तुरम् । पुर्वापरंचरतोमाययैतौ ।
शिशू क्रीडन्तौ परियातो अध्वरम् । विश्वान्यन्यो
भुवनाऽभिचष्टे । ऋतूनन्यो विदधज्जायते पुनः
हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका यासुं जातः
कश्यपो यास्विन्द्रः । अग्निं या गर्भम् दधिरे
विरूपास्तान् आपश्शस्योना भवन्तु ॥
यासां राजा वरुणो याति मध्ये सत्यानृते
अवपश्यम् जनानाम् । मधुश्चुतश्शुचयो याः
पावकास्ता न आपश्शस्योना भवन्तु ॥
यासाम् देवा दिवि कृण्वन्ति भक्षं या अन्तरिक्षे
बहुधा भवन्ति । याः पृथिवीम् पयंसोन्दन्ति
शुक्रास्ता न आपश्शस्योना भवन्तु ॥
शिवेनं मा चक्षुषा पश्यतापश्शिवयां तनुवोपं
स्पृशत त्वचं मे । सर्वा अग्नी रंप्सुषदो हुवो
वो मयि वर्चो बलमोजो निधत्त ॥ आपो भद्रा
गृतमिदापं आसुरग्नीषोमौ बिभ्रात्याप इताः ।
तीव्रो रसो मधुपृचामरंगम आ मां प्राणेन सह
वर्च सागन् ॥ आदित्यंश्याम्युत वां शृणोम्यामा
घोषो गच्छति वाङ् न आसाम् । मन्येभेजानो
अमृतस्य तर्हि हिरण्यवर्णा अतृपं यदावः ॥
नासंदासीन्नो सदासीत्तदानीम् । नासीद्रजो नो
व्योमा परो यत् । किमावरिवः कुह कस्यशर्मन् ।
अम्भः किमासीद्गहनं गभीरम् । न मृत्युरमृतं
तर्हि न । रात्रिया अहं आसीत् प्रकेतः ।

आनीदवात् स्वधया तदेकम् । तस्माद्भान्यं न
 पुरः किंचनासं । तमं आसीत्तमंसा गूढमग्रै
 प्रक्रेतम् । सलिलं सर्वमा इदम् । तुच्छेनाभवपि
 हितं यदासीत् । तमसस्तन्महिना जायतैकम् ।
 कामस्तदग्रे समवर्तताधि । मनसो रेतः प्रथमं
 यदासीत् । सतोबन्धुमसंतिनिरंविन्दन् । हृदिप्रती
 ष्यां कवयोमनीषा । तिरश्चीनोवितंतोरश्मिरेषाम् ।
 अधस्विदासी ३ दुपरिस्विदासी ३ त् ।
 रेतोधा आसन्महिमा न आसन् । स्वधाअवस्तात्
 प्रयतिः पुरस्तात् । को अद्भ वेद क इह प्रवोचत् ।
 कुत आ जाता कुत इयं विसृष्टिः । अर्वाग्देवाअस्य
 विसर्जनाय । अथा को वेदयतं आ बभूव । इयं
 विसृष्टिर्यतं आबभूव । यदि वा द्रुधे यदि वा न ।
 यो अस्याध्यक्षः परमे व्योमन् । सो अंग वेद
 यदि वा न वेद । किं स्विद्वनं क उ स वृक्ष
 आसीत् । यतो द्यावापृथिवी निष्टतक्षुः ।
 मनीषिणोमनसापृच्छतेदुतत् । यदध्यतिष्टद्भुव
 नानि धारयन् । ब्रह्म वनं ब्रह्म सवृक्ष आसीत् ।
 यतो द्यावापृथिवी निष्टतक्षुः । मनीषिणो मनसा
 विब्रवीमि वः । ब्रह्माध्यतिष्टद्भुवनानि धारयन् ।
 प्रातरग्निं प्रातरिन्द्रं हवामहे । प्रातर्मित्रावरुणा
 प्रातरश्विनां । प्रातर्भगं पूषणं ब्रह्मणस्पतिम् ।
 प्रातः सोममुत रुद्रं हुवेम । प्रातर्जितं भगमुग्रं
 हुवेम । वयं पुत्रमदितेर्यो विधर्ता । आघ्नश्चिद्यं
 मन्यमानस्तुरश्चित् । राजाचिद्यं भगं भूक्षीत्याहं ।
 भगु प्रणेतुर्भगु सत्यंराधः । भगोमां

धियमुदं वददन्नः । भगु प्रणो जनयु गोभिरश्वैः ।
 भगु प्रनृभिर्नृवन्तः स्याम । उतेदानीं भगवन्तः
 स्याम । उत प्रपित्व उत मध्यअह्नाम् । उतोदिता
 मघवन्त्सूर्यस्य । वयं देवानां सुमतौ स्याम ।
 भगं एव भगवां अस्तु देवाः । तेन वयं
 भगवन्तः स्याम । तन्त्वां भगु सर्व इज्जोहवीमि ।
 सनो भगु पुर एताभवेह । समध्वरयोषसो नमन्त ।
 द्रुधिकावेव शुचये पदायं । अर्वाचीनं वसुविदं
 भगन्नः । रथमिवाश्वां वाजिन आवहन्तु ।
 अश्वावतीर्गोमतीर्न उषासः । वीरवतीः
 सदमुच्छन्तु भद्राः । घृतं दुहाना विश्वतः प्रपीनाः ।
 यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ।
 अग्निर्नः पातु कृत्तिकाः । नक्षत्रं देवमिन्द्रियम् ।
 इदमांसां विचक्षणम् । हविरासं जुहोतन ।
 यस्य भान्ति रश्मयो यस्य केतवः । यस्येमा
 विश्वा भुवनानि सर्वा । सकृत्तिकाभिरभिसंवासानः
 । अग्निर्नो देवस्सुविते दधातु ॥
 प्रजापते रोहिणीवेतु पत्नी । विश्वरूपा बृहती
 चित्रभानुः । सा नो यज्ञस्य सुविते दधातु । यथा
 जीवैमशरदस्सवीराः । रोहिणीदेव्युदंगात्पुरस्तां ।
 विश्वां रूपणिं प्रतिमोदमाना । प्रजापतिं
 हविषां वर्धयन्ती । प्रिया देवानामुपयातु यज्ञम् ॥
 सोमो राजा मृगशीर्षेण आगन् । शिवं नक्षत्रं
 प्रियमस्य धाम । आप्यायमानो बहुधा जनैषु ।
 रेतः प्रजां यजमानो दधातु । यत्ते नक्षत्रं
 मृगशीर्षमस्ति । प्रियं राजन् प्रियतमं

प्रियाणांम् । तस्मै ते सोम हविषां विधेम । शत्रुं
एधि द्विपदे शं चतुष्पदे ॥

आर्द्रयां रुद्रः प्रथमा न एति । श्रेष्ठो देवानां
पतिरघ्नियानांम् । नक्षत्रमस्य हविषां विधेम ।
मानः प्रजाः रीरिषन्मोत वीरान् । हेति रुद्रस्य
परिणो वृणक्तु । आर्द्रा नक्षत्रं जुषताः हविर्नः ।
प्रमुञ्चमानौदुरितानिविश्वा । अपाघशः सन्नदताम
रांतिम् । ॥

पुनर्नो देव्यदितिस्पृणोतु । पुनर्वसूनः पुनरेतां
यज्ञम् । पुनर्नो देवा अभियन्तु सर्वे । पुनः पुनर्वो
हविषां यजामः । एवा न देव्यदितिरनुर्वा ।
विश्वस्य भर्त्री जगतः प्रतिष्ठा । पुनर्वसू हविषां
वर्धयन्ती । प्रियम् देवानामप्येतु पाथः ॥
बृहस्पतिः प्रथमं जायमानः । तिष्यम् नक्षत्रमभि
संबभूव । श्रेष्ठो देवानां पृतनासुजिष्णुः ।
दिशोऽनु सर्वा अभयन्नो अस्तु । तिष्यः
पुरस्तादुत मंध्यतो नः । बृहस्पतिर्नः परिपातु
पश्चात् । बार्धेतान्द्वेषो अभयं कृणुताम् ।
सुवीर्यस्य पतयस्याम ॥

इदः सर्पेभ्यो हविरंस्तु जुष्टम् । आश्रेषा
येषामनुयन्ति चेतः । ये अन्तरिक्षं पृथिवीं
क्षियन्ति । ते नस्सर्पासो हवमार्गमिष्ठाः ।
ये रौचने सूर्यस्यापि सर्पाः । ये दिवं
देवीमनुसञ्चरन्ति । येषमश्रेषा अनुयन्ति कामम्
। तेभ्यस्सर्पेभ्यो मधुमज्जुहोमि
उपहूताः पितरो ये मघासुं ।

मनोजवसस्सुकृतस्सुकृत्याः । ते नो नक्षत्रे
हवमार्गमिष्ठाः । स्वधाबिर्यज्ञं प्रयतं जुषन्ताम्
। ये अग्निदग्धा येऽनग्निदग्धाः । येऽमुल्लोकं
पितरः क्षियन्ति । याःश्च विद्मयाः उं च न
प्रविद्म । मघासुं यज्ञः सुकृतम् जुषन्ताम् ॥
गवां पतिः फल्गुनीनामसि त्वम् । तदर्यमन्
वरुणमित्र चारुं । तं त्वा वयः संनितारः
सनीनाम् । जीवा जीवन्तमुप संविशेम ।
येनेमा विश्वा भुवनानि सञ्जिता । यस्य देवा
अनुसंयन्ति चेतः । अर्यमा राजाऽजरस्तु
विष्मान् । फल्गुनीनामृषभो रौरवीति ॥
श्रेष्ठो देवानांम् भगवो भगासि । त्वा विधुः
फल्गुनीस्तस्य वित्तात् । अस्मभ्यं क्षत्रमजरः
सुवीर्यम् । गोमदश्वदुपसन्नदेह । भगो ह दाता
भग इत्प्रदाता । भगो देवीः फल्गुनीराविवेश ।
भगस्येत्तं प्रसवं गमेम । यत्र देवैस्संध्रमादंमदेम ॥
आयातु देवस्संवितोपयातु । हिरण्ययेन सुवृता
रथेन । वहनुहस्तः सुभः विद्मनापंसम् । प्रयच्छन्तं
पपुंरि पुण्यमच्छं । हस्तः प्रयच्छ त्वमृतं वसीयः
। दक्षिणेन प्रतिगृष्णीम एनत् । दातारं मघ
संविता विदेय । यो नो हस्ताय प्रसुवातियज्ञम् ॥
त्वष्टा नक्षत्रमभ्येति चित्राम् । सुभः संसंयुवतिः
राचमानाम् । निवेशयन्नमृतान्मर्त्याःश्च । रूपाणि
पिः शन्भुवनानिविश्वा । तन्नस्त्वष्टातदुचित्राविविष्टा
म् । तन्नक्षत्रं भूरिदा अस्तुमह्यम् । तन्नः प्रजां वीरवती
ः सनोतु । गोभिर्नो अश्वैस्समंनक्तु यज्ञम् ॥

वायुर्नक्षत्रमभ्येति निष्ट्याम् । त्रिगमशृंगो वृषभो
रोरुवाणः । समीरयन् भुवना मातरिश्वाँ । अप
द्वेषांसि नुदतामरातीः । तन्नो वायस्तदु निष्ट्या
शृणोतु । तन्नक्षत्रं भूरिदा अस्तु मह्यम् । तन्नो
देवासो अनुजानन्तु कामम् । यथातरेमदुरितानि
विश्वाँ ॥

दूरमस्मच्छत्रं वोयन्तु भीताह । तदिन्द्राग्नीकृणुताम्
तद्विशाखे । तन्नो देवा अनुमदन्तु यज्ञम् ।
पश्चात्पुरस्तादभयन्नो अस्तु । नक्षत्राणामधिपत्नी
विशाखे । श्रेष्ठां विन्द्राग्नीभुवनस्य गोपौ । विषूचशशत्रू
नपबाधमानौ । अपक्षुधन्नुदतामरातिम् । ॥
पूर्णा पश्चादुत्पूर्णापुरस्तात् । उन्मध्यतः पौर्णमासी
जिगाय । तस्यां देवा अधिसं वसन्तः । उत्तमे
नाकं इह मादयन्ताम् । पृथ्वीसुवर्चायुवतिः सजोषाः
। पौर्णमास्युदगाच्छोभमाना । आप्याययन्ती
दुरितानि विश्वाँ । उरुं दुहां यजमानाय यज्ञम् ।
ऋद्ध्यास्मं हव्यैर्नमसोपसद्यं । मित्रं देवं मित्रधेयं
नो अस्तु । अनूराधान् हविषां वर्धयन्तः । शतं
जीवेमशरदः सर्वाः । चित्रम्रक्षत्रमुदगात्पुरस्ताँ ।
अनूराधा स इति यद्वदन्ति । तन्मित्र एति
पृथिभिर्देवयानैः । हिरण्ययैर्विततैरन्तरिक्षे ॥
इन्द्रो ज्येष्ठामनु नक्षत्रमेति । यस्मिन् वृत्रं वृत्र
तूर्यो ततारं । तस्मिन्वयममृतं दुहानाः । क्षुधन्तरेम
दुरितिं दुरिष्टिम् । पुरन्दराय वृषभाय धृषण्वे ।
अषाढाय सहमानाय मीढुषे । इन्द्राय ज्येष्ठा मधुं
मदुदुहाना । उरुकृणोतु यजमानस्य लोकम् । ॥

मूलं प्रजां वीरवतीं विदेय । पराच्येतु निरृतिः
पराचा । गोभिर्नक्षत्रं पशुभिस्समं वक्तम् । अहंभूयाद्य
जमानाय मह्यम् । अहंनो अद्य सुविते ददातु ।
मूलं नक्षत्रमिति यद्वदन्ति । पराचीं वाचा निरृतिं
नुदामि । शिवं प्रजयै शिवमस्तु मह्यम् ॥
या दिव्या आपः पर्यसा सम्बभूवुः । या
अन्तरिक्ष उत पार्थिवीर्याः । यासां मषाढा अनुयन्ति
कामम् । ता न आपः शः स्योना भवन्तु ।
याश्च कूप्या याश्च नाद्यांस्समुद्रियाः । याश्च
वैशन्तीरुत प्रांसुचीर्याः । यासां मषाढा मधुं
भक्षयन्ति । ता न आपः शः स्योना भवन्तु ॥
तन्नो विश्वे उपं शृण्वन्तु देवाः । तदषाढा
अभिसंयन्तु यज्ञम् । तन्नक्षत्रं प्रथतां पशुभ्यः ।
कृषिर्वृष्टिर्यजमानाय कल्पताम् । शुभ्राः कन्या
युवतयस्सुपेशंसः । कर्मकृतस्सुकृतो वीर्यावतीः ।
विश्वान् देवान् हविषां वर्धयन्तीः । अषाढाः
काममुपायन्तु यज्ञम् ॥
यस्मिन्ब्रह्माभ्यजयत्सर्वमेतत् । अमुञ्च लोकमिदम्
च सर्वम् । तन्नो नक्षत्रमभिजिद्विजित्यं । श्रियं
दधात्वहंणीयमानम् । उभौ लोकौ ब्रह्मणा सञ्जिते
मौ । तन्नो नक्षत्रमभिजिद्विचष्टाम् । तस्मिन्वयं
पृतनास्सञ्जयेम । तन्नो देवासो अनुजानन्तु कामम् ॥
शृण्वन्ति श्रोणाममृतस्य गोपाम् । पुण्यामस्या
उपशृणोमि वाचम् । मही देवी विष्णुपत्नी मजूर्याम् ।
प्रतीचीं मेना हविषायजामः । त्रेधा विष्णुरुगायो
विचक्रमे । मही दिवं पृथिवीमन्तरिक्षम् ।

तच्छ्रोणैतिश्रवं इच्छमांना । पुण्यं श्लोकं
यजमानाय कृण्वती ॥
अष्टौ देवा वसंवस्सोम्यासः । चतस्रो देवीरजराः
श्रविष्ठाः । ते यज्ञं पान्तुरजंसः पुरस्तात् । संवत्सरीणं
ममृतं स्वस्ति । यज्ञं नः पान्तु वसंवः पुरस्तात् ।
दक्षिणतोऽभियन्तु श्रविष्ठाः । पुण्यन्नक्षत्रमभि
संविशाम । मा नो अरातिरघशः साऽगत्रं ॥
क्षत्रस्य राजावरुणोऽधिराजः । नक्षत्राणां शतभि
षग्वसिष्ठः । तौ देवेभ्यः कृणुति दीर्घमायुः । शतं
सहस्रां भेषजानि धत्तः । यज्ञत्रो राजा वरुण
उपयातु । तन्नो विश्वे अभिसंयन्तु देवाः । तन्नो नक्षत्रं
शतभिषगुषाणम् । दीर्घमायुः प्रतिरद्धेषजानि ॥
अज एकं पादुदंगात्पुरस्तात् । विश्वां भूतानि
प्रति मोदमानः । तस्य देवाः प्रसवं यन्ति सर्वे ।
प्रोष्ठपदासोऽमृतस्य गोपाः । विभ्राजमानस्समिधा
न उग्रः । आऽन्तरिक्षमरुहदगन्द्याम् । तं सूर्यं
देवमजमेकं पादम् । प्रोष्ठपदासोऽनुयन्ति सर्वे ॥
अहिर्बुध्नियः प्रथमा न एति । श्रेष्ठो देवानां मुत
मानुषाणाम् । तं ब्राह्मणास्सोमपास्सोम्यासः ।
प्रोष्ठपदासोऽभिरक्षन्ति सर्वे । चत्वार एकं मभि
कर्म देवाः । प्रोष्ठपदा स इति यान् वदन्ति ।
ते बुध्नियं परिषद्यं स्तुवन्तः । अहिं रक्षन्ति
नमसोऽपसद्यं ॥
पूषा रेवत्यन्वेति पन्थाम् । पुष्टिपतीं पशुपा
वाजंबस्त्यौ । इमानि हव्या प्रयता जुषाणा ।
सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञम् ।

क्षुद्रान् पशून् रक्षतु रेवतीं नः । गावो नो अश्वाः
अन्वेतु पूषा । अन्नं रक्षन्तौ बहुदा विरूपम् ।
वाजं सनुतां यजमानाय यज्ञम् ॥
तदश्विनां वश्वयुजोपयाताम् । शुभङ्गमिष्ठौ
सुयमोभिरश्वैः । स्वं नक्षत्रं हविषा यजन्तौ ।
मध्वासम्पृक्तौ यजुषा समक्तौ । यौ देवानां
भिषजौ हव्यवाहौ । विश्वस्य दूतवमृतस्य गोपौ ।
तौ नक्षत्रं जुजुषाणोपयाताम् । नमोऽश्विभ्यां
कृणुमोऽश्वयुग्भ्याम् ॥
अपं पाप्मानं भरणीभरन्तु । तद्यमो राजा
भगवान् विचष्टाम् । लोकस्य राजा महतो महान्
हि । सुगं नः पन्थामभयं कृणोतु । यस्मिन्नक्षत्रे
यमएति राजा । यस्मिन्नेनमभ्यषिचन्त देवाः । तदस्य
चित्रं हविषायजाम् । अपं पाप्मानं भरणीभरन्तु ॥
निवेशनी सङ्गमनी वसूनां विश्वां रूपाणि
वसून्यावेशयन्ती । सहस्रपोषं सुभगा रराणा
सा न आगन्वर्चसा संविदाना ॥
यतं देवा अदधुर्भागधेयममावास्ये संवसन्तो
महित्वा । सा नो यज्ञं पिपृहि विश्ववारे रयित्रो
धेहि सुभगे सुवीरम् ॥ नवो नवो भवति
जायमानोऽह्नां केतुरुषसामेत्यग्रैः । भागं देवेभ्यो
विदधात्यायन् प्रचन्द्रमांस्तिरिति दीर्घमायुः ॥
यमादित्या अशुमाप्याययन्तियमक्षितमक्षितयः
पिबन्ति । ते नो राजावरुणो बृहस्पतिराप्याययन्तु
भुवनस्य गोपाः ॥ ये विरूपे समनसा संव्ययन्ती
। समानं तन्तुं परितातनातं । विभू प्रभू अनुभू

विश्वतो हवे । ते नो नक्षत्रे हवमगमेतम् ।
वयं देवी ब्रह्मणा संविदानाः । सुरत्नांसो
देववीतिं दधानाः । अहोरात्रे हविषां वर्धयन्तः ।
अतिपाप्मानमतिमुक्त्यागमेम । प्रत्युवदश्यायतीं ।
व्युच्छन्तीं दुहिता दिवः । अपो मही वृणुते
चक्षुषा । तमो ज्योतिष्कृणोति सूनरीं ।
उदुस्त्रियांस्सचते सूर्यः । सचाउद्यन्नक्षत्रमर्चिमत् ।
तवेदुषो व्युषि सूर्यस्य च । संभक्तेन गमेमहि ।
तत्रो नक्षत्रमर्चिमत् । भानुमत्तेजं उच्चरत् ।
उपयुजामिहागमत् । प्रनक्षत्रायदेवायं ।
इन्द्रायेन्दुः हवामहे । स नः सविता सुवत्सनिम्
। पुष्टिदां वीरवत्तमम् ।
उदुत्यं जातवेदसं देवं वंहन्ति केतवः । दृशे
विश्वायसूर्यम् । चित्रदेवानामुदंगदनीकंचक्षुर्मित्र
स्य वरुणस्याग्नेः । आऽप्राद्यावापृथिवी अन्तरिक्षं
सूर्य आत्माजगत्स्तस्थुषश्च । आदितिर्न उरुष्यत्व
दितिः शर्म यच्छतु । अदितिः पात्वहंसः ।
महीमूषु मातरः सुव्रतानामृतस्य पत्नीमवंसे
हुवेम । तुविक्षत्रामजरन्ती मुरूची सुशर्माणमदि
तिः सुप्रणीतम् । इदं विष्णुर्विचक्रमे त्रेधा निदधे
पदम् । समूढमस्य पाः सुरे । प्रतद्विष्णुस्तवते
वीर्याय । मृगो न भीमः कुंचरो गिरिष्ठाः । यस्योरुषुं
त्रिषु विक्रमणेषु । अधिक्षियन्ति भुवनानि विश्वां ।
अग्निर्मूर्धा दिवः ककुत्पतिः पृथिव्या अयम् ।
अपाः रेताः सि जिन्वति । भुवो यज्ञस्य रजंसश्च
नेता यत्रानियुद्धिः सचसे शिवाभिः ।

दिवि मूर्धानं दधिषे सुवषां जिह्वामग्ने चकृषे
हव्यवाहम् । अनुनोऽद्यानुमतिर्यज्ञं देवेषु
मन्यताम् । अग्निश्च हव्यवाहनो भवतां दाशुषे
मयः । अन्विदनुमते त्वं मन्यासै शंचं कृधि ।
क्रत्वे दक्षाय नोहि नु प्रण आयूः षि तारिषः ।
हव्यवाहंमभिमातिषाहम् । रक्षोहणं पृतनासु
जिष्णुम् । ज्योतिष्मन्तं दीद्यंतं पुरन्धिम् । अग्निः
स्विष्टकृत माहुवेम । स्विष्टमग्ने अभितत्पृणाहि ।
विश्वं देव पृतना अभिष्य । उरुत्रः पन्थां
प्रदिशन्विभाहि । ज्योतिष्मद्धेह्यजरंत्र आयुः ॥

अग्रये स्वाहा कृत्तिकाभ्यः स्वाहा । अम्बायै
स्वाहा दुलायै स्वाहा । नितन्त्यै स्वाहाऽभ्रयन्तै
स्वाहा । मेघयन्त्यै स्वाहा वर्षयन्त्यै स्वाहा ।
चुपुणिकायै स्वाहा । प्रजापंतये स्वाहा रोहिण्यै
स्वाहा । रोचमानायै स्वाहा प्रजाभ्यः स्वाहा ।
सोमाय स्वाहा मृगशीर्षाय स्वाहा । इन्वकाभ्यः
स्वाहौषधीभ्यः स्वाहा । राज्याय स्वाहाऽभिजित्यै
स्वाहा । रुद्राय स्वाहाऽऽद्रयैस्वहा । पिन्वमानायै
स्वाहा पशुभ्यः स्वाहा । अदित्यै स्वाहा पुनर्वसुभ्याम्
। स्वाहा भूत्यै स्वाहा प्रजात्यै स्वाहा । बृहस्पतये
स्वाहा तिष्याय स्वाहा । ब्रह्मवर्चसाय स्वाहा ।
सर्पेभ्यः स्वाहाऽऽश्रेषाभ्यः स्वाहा । दन्तशूकेभ्यः
स्वाहा । पितृभ्यः स्वाहामघाभ्यः । स्वाहाऽनघाभ्यः
स्वाहाऽगदाभ्यः । स्वाहाऽरुन्धतीभ्यः स्वाहा ।
अर्यम्णे स्वाहा फल्गुनीभ्याः स्वाहा ।

पशुभ्यः स्वाहा । भगाय स्वाहा फल्गुनीभ्याः
 स्वाहा । श्रेष्ठायाय स्वाहा । सवित्रेस्वाहा हस्ताय ।
 स्वाहा ददते स्वाहा पृणते । स्वाहा प्रयच्छते
 स्वाहा प्रतिगृणते स्वाहा । त्वष्ट्रे स्वाहा चित्रायै
 स्वाहा । चैत्राय स्वाहा प्रजायै स्वाहा । वायवे
 स्वाहानिष्ट्यायै स्वाहा । कामुचाराय स्वाहाऽभिजि
 त्यै स्वाहा । इन्द्राग्निभ्याः स्वाहा विशाखाभ्याः
 स्वाहा । सेष्ठ्याय स्वाहाऽभिजित्यै स्वाहा ।
 पौर्णमास्यै स्वाहा कामाय स्वाहा गंत्यै स्वाहा ।
 मित्राय स्वाहाऽनूराधेभ्यः स्वाहा । मित्रधेयाय स्वाहा
 ऽभिजित्यै स्वाहा । इन्द्राय स्वाहा ज्येष्ठायै स्वाहा ।
 ज्येष्ठ्याय स्वाहाऽभिजित्यै स्वाहा । प्रजापतये
 स्वाहा मूलाय स्वाहा । प्रजायै स्वाहा । अद्भ्यः
 स्वाहाऽषाढाभ्यः स्वाहा । समुद्राय स्वाहा
 कामाय स्वाहा । अभिजित्यै स्वाहा । विश्वेभ्यो
 देवेभ्यः स्वाहाऽषाढाभ्यः स्वाहा । अनपजय्याय
 स्वाहा जित्यै स्वाहा । ब्रह्मणे स्वाहाऽभिजिते
 स्वाहा । ब्रह्मलोकाय स्वाहाऽभिजित्यै स्वाहा ।
 विष्णवे स्वाहा श्रोणायै स्वाहा । श्लोकाय स्वाहा
 श्रुताय स्वाहा । वसुभ्यः स्वाहा श्रविष्ठाभ्यः
 स्वाहा । अग्राय स्वाहा परीत्यै स्वाहा । वरुणाय
 स्वाहा शतभिषजे स्वाहा । भेषजेभ्यः स्वाहा
 । अजायैकपदे स्वाहा प्रोष्ठपदेभ्यः स्वाहा । तेजसे
 स्वाहा ब्रह्मवर्चसाय स्वाहा । अहंये बुधियाय
 स्वाहा प्रोष्ठपदेभ्यः स्वाहा । पूष्णे स्वाहा रेवत्यै
 स्वाहा । पशुभ्यः स्वाहा । अश्विभ्याः स्वाहाऽश्वयु

ग्भ्याः स्वाहा । श्रोत्राय स्वाहा श्रुत्यै स्वाहा ।
 यमाय स्वाहाऽपभरणीभ्यः स्वाहा । राज्याय
 स्वाहाऽभिजित्यै स्वाहा । अमावास्यायै स्वाहा
 कामाय स्वाहा गंत्यै स्वाहा । चन्द्रमसे स्वाहा
 प्रतीदृश्यायै स्वाहा । अहोरात्रेभ्यः स्वाहाऽर्धमासे
 भ्यः स्वाहा । मासेभ्यः स्वाहर्तुभ्यः स्वाहा ।
 संवत्सराय स्वाहा । अह्ने स्वाहा रात्रियै स्वाहा ।
 अतिमुक्त्यै स्वाहा । उषसे स्वाहा व्युष्ट्यै स्वाहा ।
 व्यूष्यै स्वाहा व्युच्छन्त्यै स्वाहा । व्युष्टायै स्वाहा ।
 नक्षत्राय स्वाहोदेष्ट्यै स्वाहा । उद्यते स्वाहोदिताय
 स्वाहा । हरसे स्वाहा भरसे स्वाहा । भ्राजसे
 स्वाहा तेजसे स्वाहा । तपसे स्वाहा ब्रह्मवर्चसाय
 स्वाहा । सूर्याय स्वाहा नक्षत्रेभ्यः स्वाहा । प्रतिष्ठायै
 स्वाहा । आदित्यै स्वाहा प्रतिष्ठ्यै स्वाहा । विष्णवे
 स्वाहा यज्ञाय स्वाहा । प्रतिष्ठायै स्वाहा ॥
 दधिक्राविष्णो अकारिषं जिष्णोरश्वस्यवाजिनः ।
 सुरभि नो मुखांकरत् प्रण आयूषि तारिषत् ॥
 आपोहिष्ठांमयो भुवस्तानं ऊर्जेदधातन । महेरणांय
 चक्षसे ॥ योवः शिवतंमो रसस्तस्यं भाजयतेहनः
 । उशतीरिव मातरः ॥ तस्मा अरं गमाम वो
 यस्य क्षयाय जिन्वथ । आपो जूनयथा च नः ॥
 उदुत्तमं वरुणपाशं मुस्मदवांध्रमं विमंध्यमं
 श्रथाय । अथावयमादित्यवृतेतवानांगसो अदितये
 स्याम । अस्तंभ्नाद् द्यामृषभो अन्तरिक्षममिमीत
 वरिमाणं पृथिव्या आसीदद्विश्वा भुवनानि सम्राड्वि
 श्वेत्तनि वरुणस्य वृतानि । यत्किञ्चेदम्वरुणदैव्यै

जनेऽभिद्रोहं मनुष्यांश्चरामसि । अचिंतीयत्तव
धर्मा युयोपिम मा नुस्तस्मादेनसो देव रीरिषः ॥
कित्वासो यद्रिरिपुर्न दीवि यद्वांघा सत्यमुतयन्न
विद्म । सर्वा ता विष्यं शिथिरेवं देवथां ते स्याम
वरुणप्रियासः ॥ अवंतेहेडोवरुणमोभिरवयज्ञे
भिरीमहे हविर्भिः । क्षयन्नस्मभ्यंमसुरप्रचेतो
राजन्नेनाऽसिशिथ्रथः कृतानि ॥
तत्वायामि ब्रह्मणा वन्दमानस्तदाशास्ते
यजमानो हविर्भिः । अहेडमानो वरुणेह
बोध्युरुशःसु मा न आयुः प्रमोषीः ॥
हिरण्यवर्णाः शुचंयः पावका यासुं जातः
कश्यपो यास्विन्द्रः । अग्निं या गर्भम् दधिरे
विरूपास्तान् आपृशशः स्योना भवन्तु ॥
यासाः राजा वरुणो याति मध्ये सत्यानृते
अवपश्यम् जनानाम् । मधुश्चुतश्शुचंयो याः
पावकास्ता न् आपृशशः स्योना भवन्तु ॥
यासाम् देवा दिवि कृण्वन्ति भुक्षं या अन्तरिक्षे
बहुधा भवन्ति । याः पृथिवीम् पयंसोन्दन्ति
शुक्रास्ता न् आपृशशः स्योना भवन्तु ॥
शिवेन मा चक्षुषा पश्यतापश्शिवयां तनुवोपं
स्पृशतु त्वचंम् मे । सर्वाः अग्नीः रंप्सुषदो हुवो
वो मयि वर्चोबलमोजोनिधत्त ॥ पवमानस्सुवर्जनः
। पवित्रेण विचर्षणिः । यः पोता स पुनातु मा ।
पुनन्तु मा देवजनाः । पुनन्तु मनवो धिया ।
पुनन्तु विश्वं आयवः । जातवेदः पवित्रवत् ।
पवित्रेण पुनाहि मा । शुक्रेण देवदीघत् । अग्ने

क्रत्वा क्रतूः रनु । यत्ते पवित्रमर्चिषि । अग्ने
वितंतमन्तरा । ब्रह्म तेन पुनीमहे । उभाभ्यां
देवसवितः । पवित्रेण सवेनं च । इदं ब्रह्मं
पुनीमहे । वैश्वदेवी पुनती देव्यागात् । यस्यै
ब्रह्मीस्तनुवो वीतपृष्ठाः । तया मदन्तः सध्माद्येषु
। वयः स्याम पतयो रयीणाम् । वैश्वानरो
रश्मिभिर्मा पुनातु । वातः प्राणेनेषिरो मयो भूः ।
ध्यावापृथिवी पयसा पयोभिः । ऋतावरी यज्ञिये
मा पुनीताम् । बृहद्भिः सवितस्तृभिः ।
वर्षिष्ठैर्देवमन्मभिः । अग्ने दक्षैः पुनाहि मा ।
येन देवा अपुनत । येनापो दिव्यंकशः । तेन
दिव्येन ब्रह्मणा । इदं ब्रह्मं पुनीमहे । यः
पावमानीरुध्येति । ऋषिभिस्सम्भृतः रसम् ।
सर्वः स पूतमंश्राति । स्वदितम् मातरिश्वना ।
पावमानीर्यो अध्येति । ऋषिभिस्सम्भृतः रसम्
। तस्मै सरस्वती दुहे । क्षीरः सर्पिर्मधूदकम् ।
पावमानीस्स्वस्तयनीः । सुदुघाहि पयस्वतीः ।
ऋषिभिस्सम्भृतो रसः । ब्राह्मणेष्वमृतः हितम् ।
पावमानीर्दिशन्तु नः । इमं लोकमथो अमुम् ।
कामान्स्समर्धयन्तु नः । देवीर्देवैः समाभृताः ।
पावमानीस्स्वस्तयनीः । सुदुघाहि घृतश्चुतः ।
ऋषिभिस्संभृतो रसः । ब्राह्मणेष्वमृतः हितम् ।
येन देवाः पवित्रेण । आत्मानं पुनते सदा । तेन
सहस्रंधारेण । पावमान्यः पुनन्तु मा । प्राजापत्यम्
पवित्रम् । शतोध्यामः हिरण्मयम् । तेन ब्रह्म
विदो वयम् । पूतं ब्रह्मं पुनीमहे । इन्द्रस्सुनीती

सहमां पुनातु । सोमंस्वस्त्या वरुणस्समीच्यां ।
यमो रजां प्रमृणाभिः पुनातु मा ।
जातवेदा मोर्जयन्त्या पुनातु । भूर्भुवस्सुवः ।
तच्छं योरावृणीमहे । गातुं यज्ञाय ।
गातुं यज्ञपंतये । दैवींस्वस्तिरंस्तु नः ।
स्वस्तिर्मानुषेभ्यः । ऊर्ध्वं जिंगातु भेषजम् ।
शत्रो अस्तु द्विपदै । शं चतुष्पदे ।
ओं शान्तिश्शान्तिश्शान्तिः ।

नमो ब्रह्मणे नमो अस्त्वग्नये नमः पृथिव्यै नम
ओषधीभ्यः । नमो वाचे नमो वाचस्पतये विष्णवे
बृहते करोमि ॥ ओं शान्तिश्शान्तिश्शान्तिः ।

॥ प्रोक्षण मन्त्रः ॥

आपोहिष्ठामंयो भुवस्तान ऊर्जेदं धातन । महेरणांय
चक्षसे ॥ योवः शिवतंमो रसस्तस्य भाजयतेहनः
। उशतीरिव मातरः ॥ तस्मा अरं गमाम वो
यस्य क्षयाय जिन्वथ । आपो जूनयथा च नः ॥
देवस्य त्वा सवितुः प्रसवे । अश्विनोर्बाहुभ्याम् ।
पूष्णो हस्ताभ्याम् । अश्विनोर्भेषज्येन । तेजसे
ब्रह्मवर्चसायाभिषिञ्चामि ॥ देवस्य त्वा सवितुः
प्रसवे । अश्विनोर्बाहुभ्याम् । पूष्णो हस्ताभ्याम् ।
सरंस्वत्यै भेषज्येन । वीर्यायान्नाद्यायाभिषिञ्चामि ॥
देवस्य त्वा सवितुः प्रसवे । अश्विनोर्बाहुभ्याम् ।
पूष्णो हस्ताभ्याम् । इन्द्रस्येन्द्रियेण । श्रिये यशसे
बलायाभिषिञ्चामि ॥ देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्वि
नोर्बाहुभ्याम् पूष्णो हस्ताभ्याः सरंस्वत्यै वाचो

यन्तुर्यन्तेणाग्नेस्त्वा साम्राज्येनाभिषिञ्चामि ॥
देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्याम् पूष्णो
हस्ताभ्याः सरंस्वत्यै वाचो यन्तुर्यन्तेण बृहस्पतौ
स्त्वा साम्राज्येनाभिषिञ्चामि ॥
द्रुपदादिव मुञ्चतु । द्रुपदादिवेन्मुमुचानः ।
स्विन्नः स्नात्वी मलादिव । पूतं पवित्रेणेवाज्यम्
आपंश्शुन्धन्तु मैनसः ।
आपो वा इदं सर्वं विश्वां भूतान्यापः प्राणा वा
आपः पशव आपोऽन्नमापोऽमृतमापः सम्राडापो
विराडापः स्वराडापश्छन्दाः स्यापो ज्योतीः ष्यपो
यजूः ष्यापंस्त्यमापस्सर्वा देवता आपो भूर्भुवस्सु
वराप ओं ॥

॥ उदकशान्ति - मन्त्रपाठः समाप्तः ॥